

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1204/2022
23.11.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Дубравке Дамјановић, Милене Рашић, Бате Цветковића и Биљане Синановић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљене АА, због два кривична дела недаваће издржавања из члана 195. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљене АА - адвоката Весне Величковић, поднетом против правноснажних решења Основног суда у Великој Плани ЗК.бр.536/20 од 15.03.2022. године и Кв.бр.44/22 од 12.08.2022. године, у седници већа одржаној дана 23.11.2022. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ као основан захтев за заштиту законитости браниоца окривљене АА - адвоката Весне Величковић, па се **УКИДАЈУ** правноснажна решења Основног суда у Великој Плани ЗК.бр.536/20 од 15.03.2022. године и Кв.бр.44/22 од 12.08.2022. године и предмет враћа Основном суду у Великој Плани на поновно одлучивање.

Образложење

Решењем Основног суда у Великој Плани ЗК.бр.536/20 од 15.03.2022. године у ставу првом изреке обавезана је окривљена АА да законском заступнику малолетних оштећених - ББ на име трошкова кривичног поступка, који су настали на име заступања законског заступника малолетних оштећених, исплати износ од 43.611,24 динара у року од 30 дана по правноснажности решења, под претњом принудног извршења. У ставу другом изреке решења одбијен је као неоснован захтев пуномоћника законског заступника малолетних оштећених преко досуђеног износа од 43.611,24 динара, а до траженог износа од укупно 101.361,24 динара.

Решењем Основног суда у Великој Плани Кв.бр.44/22 од 12.08.2022. године у ставу првом изреке одређено је да се списи предмета Кв.94/2022 спајају списима предмета Кв.44/2022 ради јединственог одлучивања и да се предмет надаље води под јединственим бројем Кв.44/2022, а да ће се списи Кв.94/2022 развести као завршено на други начин. У ставу другом изреке решења одбијене су као неосноване жалбе окривљене АА и њеног браниоца – адвоката Весне Величковић. У ставу трећем изреке решења делимично је усвојена жалба пуномоћника малолетних оштећених ВВ и ГГ – адвоката Ружице Дугошије, па је преиначено решење Основног суда у Великој Плани ЗК.бр.536/20 од 15.03.2022. године у ставу првом диспозитива решења тако што је

окривљена АА обавезана да законском заступнику малолетних оштећених - ББ на име трошкова првостепеног кривичног поступка, поред износа од 43.611,24 динара који је досуђен првостепеним решењем, исплати и износ од још 33.937,50 динара, а што укупно износи 77.548,74 динара, у року од 30 дана од дана правноснажности решења, под претњом принудног извршења. У ставу четвртном изреке решења преиначено је решење Основног суда у Великој Плани ЗК.бр.536/20 од 15.03.2022. године у ставу другом диспозитива решења тако што је одбијен као неоснован захтев пуномоћника малолетних оштећених за накнаду трошкова првостепеног кривичног поступка преко износа од 77.548,74 динара до траженог износа од 101.361,24 динара. У ставу петом изреке решења обавезана је окривљена АА да законском заступнику малолетних оштећених - ББ на име трошкова другостепеног поступка исплати износ од 12.375,00 динара у року од 30 дана од дана правноснажности решења, под претњом принудног извршења.

Против наведених правноснажних решења захтев за заштиту законитости поднела је бранилац окривљене АА - адвокат Весна Величковић, због повреда закона из члана 438. став 2. тачка 2) и 3) и члана 441. став 4. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев, те да укине правноснажна решења Основног суда у Великој Плани ЗК.бр.536/20 од 15.03.2022. године и Кв.бр.44/22 од 12.08.2022. године и предмет врати Основном суду у Великој Плани на поновно одлучивање.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљене, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажна решења против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је основан.

По налажењу Врховног касационог суда основано бранилац окривљене АА у поднетом захтеву указује да је побијаним решењима Основног суда у Великој Плани учињена повреда закона из члана 441. став 4. ЗКП, јер су наведеним одлукама о трошковима кривичног поступка повређене одредбе члана 263. ЗКП.

Наиме, из списка предмета произилази да је правноснажним решењем Основног суда у Великој Плани ЗК.536/20 од 20.12.2021. године обустављен кривични поступак против окривљене АА који је вођен по оптужном предлогу Основног јавног тужиоца у Великој Плани Кт.487/20 од 29.12.2020. године због два кривична дела недавање издржавања из члана 195. став 1. КЗ, а услед одустанка јавног тужиоца од даљег кривичног гоњења окривљене. Након тога, изабрани пуномоћник малолетних оштећених ВВ и ГГ – адвокат Ружица Дугошија је дана 22.12.2021. године поднела захтев за накнаду трошкова кривичног поступка из буџетских средстава суда, а у којем је определила трошкове који се односе на награду и нужне издатке пуномоћника у укупном износу од 101.361,24 динара.

Одлучујући о поднетом захтеву за накнаду трошкова кривичног поступка Основни суд у Великој Плани је, применом одредби члана 263. став 1. ЗКП, побијаним првостепеним решењем обавезао окривљену АА да законском заступнику малолетних

оштећених – ББ на име трошкова кривичног поступка исплати износ од 43.611,24 динара, док је у преосталом делу захтев за накнаду трошкова кривичног поступка одбио као неоснован. Суд је у образложењу првостепеног решења, као разлоге за своју одлуку да обавезе окривљену на накнаду трошкова кривичног поступка, навео да се према оцени тог суда у конкретном случају ради о скривљеним трошковима кривичног поступка, будући да би окривљена избегла овај кривични поступак у случају да је редовно измиривала своје обавезе.

Другостепено веће Основног суда у Великој Плани је, одлучујући о жалбама окривљене и њеног браниоца и жалби пуномоћника малолетних оштећених, изјављеним против првостепеног решења, на основу одредби члана 263. став 1. ЗКП, побијаним другостепеним решењем одбило као неосноване жалбе окривљене и њеног браниоца, док је делимично усвојило жалбу пуномоћника малолетних оштећених и преиначило првостепено решење како је то ближе наведено у изреци другостепеног решења. У образложењу другостепеног решења суд је за своју одлуку да одбије као неосноване жалбе окривљене и њеног браниоца навео да како је у конкретном случају кривични поступак против окривљене обустављен по основу члана 361. ЗКП пошто је окривљена у току поступка у потпуности измирила своје дуговање, то, по налажењу суда, у случају примене овог института не може се погодовати окривљеној и у погледу обавезе накнаде трошкова поступка из разлога јер је окривљена дала повод за предузимање одређених процесних радњи у кривичном поступку, односно окривљена је скривила трошкове предметног кривичног поступка самом чињеницом да није благовремено измиривала своје доспеле обавезе за издржавање малолетних лица, што је изазвало вођење поступка.

Одредбом члана 263. став 1. ЗКП је предвиђено да ће окривљени, без обзира на исход кривичног поступка, сносити трошкове свог довођења, одлагања доказне радње или главног претреса и друге трошкове поступка које је проузроковао својом кривицом, као и одговарајући део паушалног износа, а ставом 2. истог члана прописано је да се о трошковима из става 1. овог члана доноси посебно решење, осим ако се о трошковима које сноси окривљени решава у одлуци о главној ствари.

Имајући у виду напред цитиране одредбе члана 263. ЗКП, те закључке које је Основни суд у Великој Плани дао у образложењима побијаних решења за своју одлуку да, на основу одредбе члана 263. став 1. ЗКП, обавезе окривљену АА да накнади трошкове кривичног поступка законском заступнику малолетних оштећених које је имао на име заступања малолетних оштећених од стране изабраног пуномоћника, Врховни касациони суд налази да је побијаним правноснажним решењима Основног суда у Великој Плани на штету окривљене учињена повреда закона из члана 441. став 4. ЗКП. Наиме, суд је наведеним одлукама повредио одредбе члана 263. ЗКП, погрешно тумачећи који трошкови кривичног поступка се сходно овој одредби сматрају трошковима које је окривљена проузроковала својом кривицом тзв. скривљени трошкови окривљене, а како се то основано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљене.

Ово са разлога јер је према окривљеној у конкретном случају правноснажним решењем Основног суда у Великој Плани ЗК.536/20 од 20.12.2021. године обустављен кривични поступак, а у ком случају окривљена није дужна да накнади трошкове кривичног поступка, већ сходно одредби члана 265. став 1. ЗКП нужни издаци окривљене и нужни издаци и награда њеног браниоца, као и тачно одређена врста

трошкова кривичног поступка која је таксативно наведена у овом члану, падају на терет буџетских средстава суда. При овојме је, по налажењу Врховног касационог суда, неопходан услов да окривљена, без обзира на исход кривичног поступка, сама сноси трошкове кривичног поступка које је проузроковала својом кривицом, то да се о скривљеним трошковима окривљене, у смислу члана 263. став 2. ЗКП, донесе посебно решење, а које је у овом кривичном поступку изостало, обзиром да на записницима о предузетим процесним радњама на којима је присуствовала изабрани пуномоћник малолетних оштећених (саслушање окривљене и законског заступника малолетних оштећених пред ОЈТ у Великој Плани дана 29.12.2020. године и главни претреси од дана 19.10.2021. године и дана 20.12.2021. године) није констатовано да је окривљена дужна да сноси трошкове кривичног поступка везано за ове предузете процесне радње.

Стога, обавезујући окривљену да накнади трошкове кривичног поступка законском заступнику малолетних оштећених које је имао на име заступања малолетних оштећених од стране изабраног пуномоћника, а у ситуацији када није донето посебно решење да је окривљена АА скривила те трошкове, при чему је према окривљеној правноснажно обустављен кривични поступак, Основни суд у Великој Плани је учинио повреду закона из члана 441. став 4. ЗКП у вези одредбе члана 263. ЗКП.

Како је, дакле, побијаним правноснажним решењима учињена повреда закона из члана 441. став 4. ЗКП, а на шта се основано указује у поднетом захтеву за заштиту законитости браниоца окривљене АА - адвоката Весне Величковић, то је Врховни касациони суд усвојио као основан захтев и на основу одредбе члана 492. став 1. тачка 1) ЗКП укинуо побијана правноснажна решења Основног суда у Великој Плани ЗК.бр.536/20 од 15.03.2022. године и Кв.бр.44/22 од 12.08.2022. године, те списе предмета вратио том суду на поновно одлучивање у смислу разлога изнетих у овој пресуди, не разматрајући при томе битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) и 3) ЗКП на које се у захтеву браниоца окривљене такође указује, јер исте не представљају дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости.

У поновном поступку суд ће приликом одлучивања имати у виду примедбе из ове пресуде, те ће поступити по истима и отклонити повреду закона на коју му је указано, након чега ће бити у могућности да донесе правилну и на закону засновану одлуку, за коју ће дати јасне и аргументоване разлоге.

Записничар-саветник
Снежана Лазин, с.р.

За председника већа-судија
Дубравка Дамјановић, с.р.

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић